

I. EKSPORTO RAIDA

► **Bendra prekių eksporto vertė per 2016 m. II ketv. palyginti su 2015 m. II ketv., smuko 5,8%. Labiausiai mažėjo energetinių produktų eksporto vertė - 33,8%, reeksporto vertė smuko beveik 5%, tačiau lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė augo 3,4%.**

► **Energetinių produktų eksporto vertės** neigiama trajektorija tęsiasi nuo 2013 m. III ketv., o 2016 m. II ketvirtyje metinė energetinių produktų eksporto vertė smuko dar 33,8%. Pagrindinė priežastis išlieka tokia pati - naftos ir naftos produktų kainų mažėjimas, taip pat nebeauga ir energetinių produktų eksporto apimtys, jos 2016 m. II ketv. buvo tokia pačia lygyje kaip prieš metus. ORLEN Lietuva skelbia šių metų antrame ketvirtyje 7% sumažinusi gamybos pajėgumų panaudojimą. Įmonė taip pat nurodo sumažėjusias perdirbimo ir rinkos maržas.

► **Reeksporto vertė**, šiek tiek padidėjusi pirmame metų ketvirtyje, antrame vėl grįžo į neigiamą teritoriją, smukimas sudarė beveik 5%. Pagrindinė tokio smukimo priežastis buvo vaisių ir daržovių reeksportas, mažėjęs 63%, taip pat ženkliai smuko mineralinio kuro – 14,3% bei mašinų ir mechaninių įrenginių – 62,2% reeksportas. Vertinant pagal rinkas, reeksportas toliau mažėjo į rytų rinkas – 14,4%, tačiau augo į ES šalis – 3,9%.

► **Lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė** (neįskaitant energetinių produktų) per 2016 m. II ketv. didėjo 3,4%. Vertės augimo pagrindiniai veiksniai buvo panašūs kaip ir pirmame metų ketvirtyje – labiausiai didėjo žemės ūkio produktų eksporto vertė – 44%, medienos – 14,2%, baldų – 6,4%, tabako gaminių – 18,6%. Toliau augo pramoninės inžinerijos* eksporto vertė – 5,9%. Vertinant pagal rinkas, 2016 m. II ketv. palyginti su 2015 m. II ketv., lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė (be energetinių produktų) į ES šalis praktiškai išliko tokia pačia lygyje kaip ir prieš metus, augimas sudarė tik 0,2%, tačiau ES rinkai teko net 73,2% lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų), į NVS šalis eksporto vertė toliau mažėjo – 22%, jai teko tik 4,8% lietuviškos kilmės prekių, tuo tarpu eksportas į kitas šalis augo 25,5%, joms teko beveik 22% lietuviškų prekių.

► **Lietuviškos kilmės (be energetinių produktų) eksporto vertė** į tikslines rinkas antrame metų ketvirtyje demonstravo 0,7 procentinio punkto spartesnį metinį augimą nei bendra lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė.

► **„Versli Lietuva“ prognozuoja**, kad lietuviškos kilmės prekių eksporto vertės augimas (neįskaitant energetinių produktų) šiemet sudarys apie 2,5%. Palyginti su ankstesnėmis prognozėmis, nuosaikesnė eksporto plėtra prognozuojamu laikotarpiu, labiausiai sietina su didesniu, nei anksčiau buvo tikimasi, eksporto kainų mažėjimu.

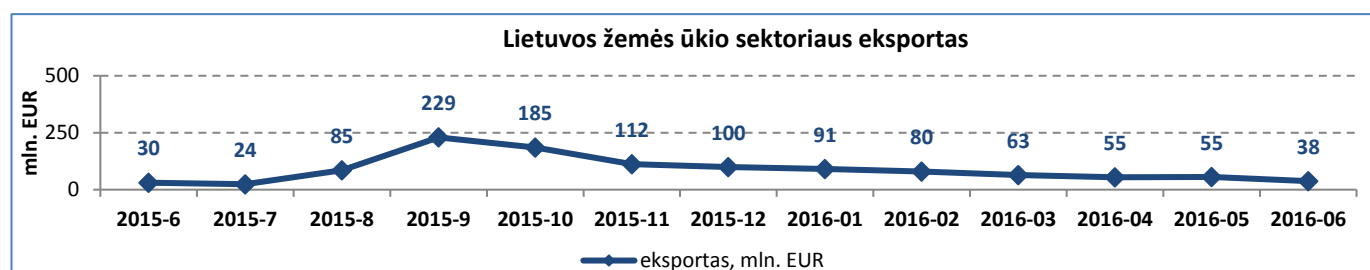
II. EKSPORTAS Į TIKSLINES RINKAS†

Lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė į tikslines rinkas 2016 m. II ketv. per metus išaugo 4,1%. Augimas buvo 0,7 procentinio punkto spartesnis nei bendras lietuviškos kilmės (be energetinių produktų) eksporto vertės augimas. Didžiausias metinis augimas 2016 m. II ketv. fiksuotas į JAV rinką – 36,5% iki 110,2 mln. Eur, Švedija – 8% iki 224,2 mln. Eur, Japoniją – 2,3 karto iki 23 mln. Eur bei Norvegiją – 8,9% iki 147,9 mln. Eur. Nagrinėjamu laikotarpiu lietuviškos kilmės (be energetinių produktų) eksporto vertė didėjo į 10 tikslinių rinkų, o mažėjo į keturias. Didžiausias metinis smukimas fiksuotas į Vokietijos rinką – 9,1% iki 318 mln. Eur bei Kanados rinką – 73,3% iki 6,2 mln. Eur.

2016 m. II ketv. į tikslines rinkas labiausiai per metus išaugo tabako – 2,6 karto iki 40,4 mln. Eur, baldų – 7,8% iki 261,6 mln. Eur, medienos – 13,5% iki 87,6 mln. Eur ir javų – 56,6% iki 21,2 mln. Eur eksporto vertė, o labiausiai sumažėjo trąšų – 42,1% iki 64,1 mln. Eur, pieno produktų – 53,6% iki 12,4 mln. Eur bei transporto priemonių (daugiausia dviračių) – 22,7% iki 19,2 mln. Eur.

III. EKSPORTAS PAGAL PRAMONĖS IR ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIUS

Vertinant pagal pramonės sektorius, lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) metinį eksporto augimą 2016 m. II ketv. labiausiai darė įtaką žemės ūkio produktų eksporto vertės didėjimas. Prie augimo prisidėjo pramoninės inžinerijos, medienos ir baldų pramonės eksportas, tabako, tekstilės pramonės eksportas. Antrą ketvirtį iš eilės po truputį auga maisto pramonės eksporto vertė. Penktadaliu išaugo lietuviškų gėrimų eksportas. Tuo tarpu labiausiai lietuviško eksporto (be energetinių produktų) vertės augimą riboja toliau mažėjantis chemijos pramonės eksportas, šį kartą labiausiai smuko lietuviškų trąšų eksporto vertė.

ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIUS

* Pramoninė inžinerija apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

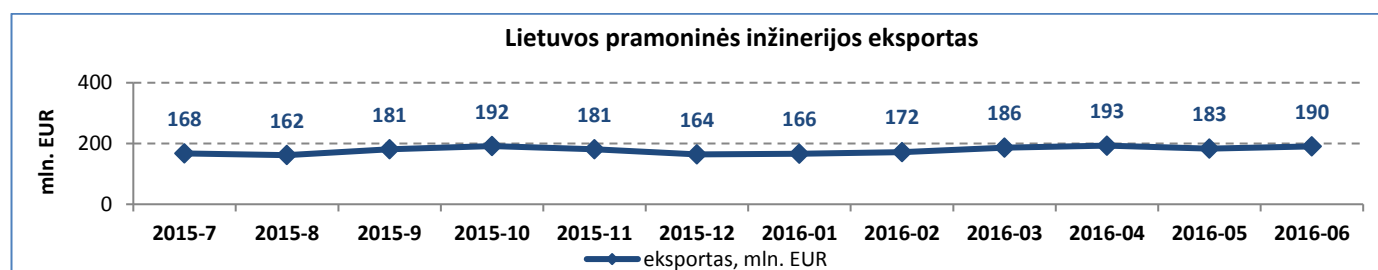
† Tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.

Žemės ūkio sektoriaus eksporto vertė 2016 m. II ketv. palyginti su 2015 m. II ketv. išaugo 43,9% ir sudarė 147,8 mln. Eur. Tokiam eksporto augimui didžiausią įtaką darė kviečių ir meslino eksportas, kurių vertė augo 2,2 karto ir sudarė 89,4 mln. Eur bei gyvų galvijų eksportas, augęs 54,1% iki 12,4 mln. Eur.

Kviečių eksporto vertės didėjimą 2016 m. II ketv. lėmė 2,7 karto didesni nei prieš metus eksporto kiekiai, tuo tarpu eksporto kainos toliau mažėjo - apie 18%. Šiais metais Lietuvos grūdų derlių neigiamai darė įtaką oro sąlygos - tiek vasaros pradžioje buvę karščiai, tiek ir vasaros antroje pusėje prasidėję lietūs. Visa tai lėmė prastesnę nei pernai metais derliaus kokybę bei mažesnius kiekius, nors pasėlių plotas buvo didesnis nei pernai. Prognozuojama, kad grūdų, rapsų, žirnių bei pupų derlius sudarys apie 5,8 – 6 mln. tonų, o tai yra apie 0,5 mln. tonų mažiau nei prieš metus. Todėl grūdų eksporto vertė šiais metais bus mažesnė nei prieš metus. Grūdų eksportuotojai teigia, kad trečiame ketvirtyje greičiausiai dar pavyks išvengti ženklaus smukimo, kadangi eksporto kiekiai buvo neblogi, tačiau sekančiuose ketvirčiuose mažėjimas turėtų būti ženklesnis. Grūdų kainos pasaulinėse rinkose šiais metais didesnių pokyčių ar sukrėtimų neturėtų patirti, spaudimas kainoms mažėti arba bent jau sparčiai neaugti išliks dėl rekordinių derlių Rusijoje, JAV, Australijoje, Ukrainoje, Kazachstane, tiesa Rusijos grūdų kokybė kiek prastesnė nei tikėtasi, tačiau prognozuojama kad pigus rublis ir rekordinis derlius leis Rusijai šiais metais tapti didžiausiu pasaulyje grūdų eksportuotoju. Tiesa grūdų kainos vietinėse Europos rinkose gali kiek išaugti, kadangi prastas derlius buvo visoje ES, o ypatingai didžiausioje ES grūdų eksportuotojoje Prancūzijoje.

2016 m. II ketv. palygintu su 2015 m. II ketv. gyvų galvijų eksporto vertė išaugo 54,1% iki 12,4 mln. Eur. Du trečdaliai galvijų eksporto teko dvejoms rinkoms – Lenkijai ir Italijai. Eksporto vertė į Lenkiją, nagrinėjamu laikotarpiu, išaugo 2,5 karto iki 5 mln. Eur, o į Italiją 4,3 karto iki 3,2 mln. Eur.

PRAMONINĖ INŽINERIJA

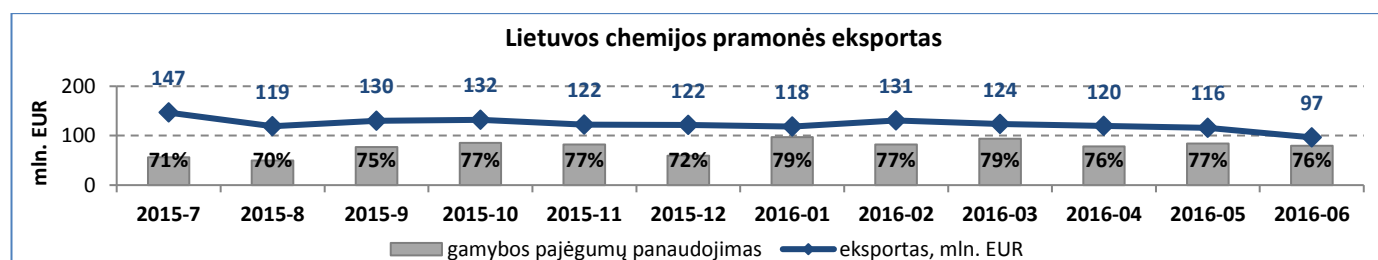

Pramoninės inžinerijos eksporto vertė, 2016 m. II ketv. palyginti su 2015 m. II ketv. augo 5,9% ir sudarė 566,9 mln. Eur. Iš pramoninės inžinerijos sektoriaus, nagrinėjamu laikotarpiu, sparčiausiai šį kartą augo variklinių transporto priemonių, priekabų eksportas, kurio vertė padidėjo 29,6% iki 65,2 mln. Eur, bei guminių ir plastikinių gaminių eksportas, kurio vertė padidėjo 8,5% iki 157,6 mln. Eur. Daugiau nei po dešimt procentų išaugo metalo gaminių bei kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių eksportas. tuo tarpu labiausiai sumažėjo kitų transporto priemonių (šį kartą pagrinde dviračių) eksporto vertė – 52,5% iki 16,2 mln. Eur.

Antrame metų ketvirtyje metinis variklinių transporto priemonių ir priekabų eksporto vertės didėjimas labiausiai prisidėjo prie inžinerinės pramonės eksporto vertės augimo. Šios prekių kategorijos eksporto vertės augimą labiausiai skatino transporto priemonių uždegimo sistemų laidų rinkinių eksportas, augęs daugiau kaip trečdaliu iki 39,3 mln. Eur bei beveik šešis kartus iki 6,4 mln. Eur išaugęs autotransporto priemonių kėbulų eksportas. Laidų rinkiniams labiausiai augusios rinkos buvo Nyderlandai ir Estija, o lietuviškiems kėbulams Šveicarija ir Vokietija.

Inžinerinės pramonės eksporto vertės metinį augimą antrame šių metų ketvirtyje labiausiai ribojo kitų transporto priemonių ir įrangos eksporto vertės mažėjimas 52,5% iki 16,2 mln. Eur. Tokiam mažėjimui didžiausią įtaką darė 64,6% iki 7,1 mln. Eur mažėjęs lietuviškų dviračių eksportas bei 97% iki 0,2 mln. Eur mažėjęs laivų eksportas. Dviračių eksporto vertė labiausiai smuko į didžiausias lietuviškų dviračių eksporto rinkas – Vokietija ir Nyderlandus, atitinkamai 83,5% ir 44,7% iki 1,6 mln. Eur ir 4,8 mln. Eur. Dviračių gamintojai teigia, kad jų partneriai užsienio rinkose ženkliai sumažino užsakymų apimtį dėl didelio atsargų kiekio sandėliuose, kuris atsirado sumažėjus paklausai. Vokietijoje dviračių pardavimai augo kelerius metus iš eilės, tačiau kaip skelbia Vokietijos dviračių asociacija metinis pirmo 2016 m. pusmečio pardavimų augimas buvo neigiamas ir sudarė apie 5–8% 2015 m. mažiau parduota dviračių ir Nyderlanduose, tačiau šiais metais pardavimai vėl augs. Abiejų šalių dviračių pardavimo duomenys rodo, kad geriausių rezultatų demonstruoja elektrinių dviračių segmentas, kuris nuolat auga jau keletą metų iš eilės.

CHEMIJOS PRAMONĖ

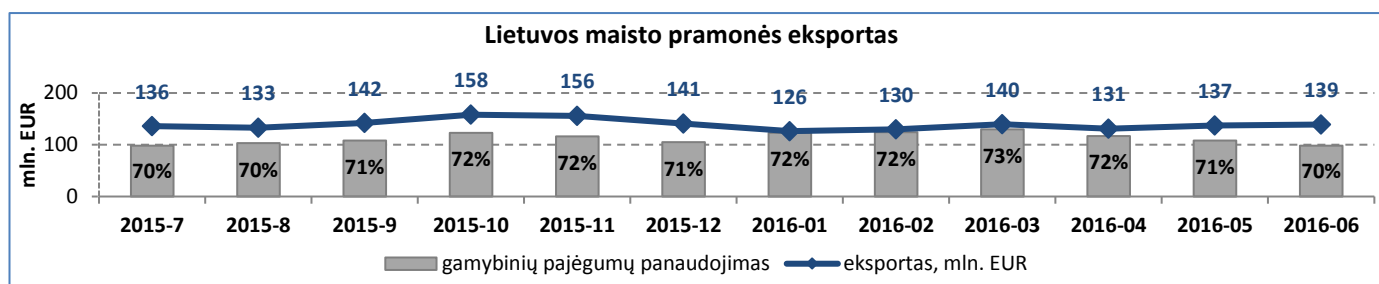

Chemijos pramonė 2016 m. II ketv. eksportavo produkcijos už 332,2 mln. Eur, tai buvo 16,9% arba 67,4 mln. Eur mažiau nei prieš metus. Chemijos pramonės eksporto vertės mažėjimą antrame 2016 m. ketvirtyje kaip ir pirmame labiausiai lėmė toliau mažėjusi trašų eksporto vertė, kuri smuko 29,4%. Pirminės formos plastikų eksporto vertė taip pat mažėjo, tačiau ženkliai mažiau – 4,7%.

Trąšų eksporto vertės smukimą lėmė net 44,4% iki 72 mln. Eur mažėjęs mineralinių arba cheminių azoto trąšų eksportas. Diamonio fosfato (DAP) eksporto vertė išaugo 9,7% iki 52,7 mln. Eur, tačiau tokį augimą lėmė 54,7% išaugę eksporto kiekiai, tuo tarpu diamonio fosfato eksporto kainų metinis smukimas sudarė apie 30%. Antras šių metų ketvirtis buvo prastas trąšų gamintojams, kadangi kainos toliau smuko, todėl dalis gamintojų mažino gamybą arba uždarė gamyklas remontui. Lietuvos azotinių trąšų gamintoja „Achema“ taip pat skelbia, kad planiniai remonto ir modernizavimo darbai bus vykdomi nuo birželio vidurio iki spalio pabaigos, trąšų gamyba nebus visiškai nutraukta ir gamykla dirbs 50% gamybiniu režimu. Pasaulinėse trąšų rinkose tik tai kalio trąšoms prognozuojamos kiek geresnės perspektyvos, kadangi kainos po truputi ima augti, nors ir išlieka žemesniame lygyje nei prieš metus. Kitų trąšų gamintojams šiais metais ženklesnių kainų pokyčių neprognozuojama, manoma, kad kainos jau pasiekė dugną ir turėti laikytis panašiamo lygyje. Kiek geresnės paklausos tikimasi sekančiais metais dėl rekordinio grūdų derliaus, taip pat palyginti su metų pradžia grūdų kainos yra kiek aukštesnės. Trąšų rinka sekančiais metais turėtų būti aktyvesnė dar ir dėl to, kad trąšų kainos smuko labiau nei grūdų.

Pirminės formos plastikų eksporto vertės mažėjimui antrame ketvirtyje didžiausią įtaką darė 6,3% iki 98,9 mln. Eur smukusi polietileno tereftalato (PET) eksporto vertė. Vėlgi pagrindinė priežastis buvo eksporto kainų metinis mažėjimas apie 13%, tuo tarpu eksporto kiekiai buvo 8,3% didesni nei 2015 m. II ketv. PET kainos Europoje toliau mažėjo ir rugpjūtį, paklausa maža, aktyvesni Azijos gamintojai, todėl plastikų eksporto vertės augimas trečiame ketvirtyje yra mažai tikėtinas.

MAISTO PRAMONĖ

Maisto pramonės eksporto vertė 2016 m. II ketv. palyginti su 2015 m. II ketv. antra ketvirtį iš eilės demonstruoja šiojį tokį metinį augimą – padidėjo 0,9% iki 406,9 mln. Eur. Maisto pramonės eksporto spartesnę plėtrą vis dar labiausiai stabdė pieno produktai, kurių eksporto vertė, nagrinėjamu laikotarpiu, toliau mažėjo, šį kartą 15,2% iki 77,8 mln. Eur, tuo tarpu labiausiai antrame ketvirtyje per metus išaugo konservuoti arba paruošti produktai iš žuvų (daugiausia iš lašišų ir surimių) – 31,9% iki 26,3 mln. Eur.

Pieno produktų eksporto vertės metinį mažėjimą antrame ketvirtyje daugiausia lėmė sūrių ir varškės eksporto vertės smukimas 23,8% iki 37,9 mln. Eur. Šių produktų eksportas sustojo į Rusiją, 24,4% mažėjo į Italiją bei 46,6% į JAV. Iš pieno produktų labiausiai augo sviesto eksporto vertė – 3,6 karto iki 7,6 mln. Eur. Daugiau kaip 80% viso antrame ketvirtyje eksportuoto sviesto teko Saudo Arabijai.

Daugumos pieno produktų kainos Europoje antrame ketvirtyje vis dar mažėjo, tačiau nuo liepos pabaigos pradėjo augti, ypač sviesto. Šį pokytį daugiausia sąlygojo dėl žemų pieno produktų kainų pradėjęs mažėti primilžis ES bei išaugusi paklausa Azijos rinkose, daugiausia Kinijoje. Panaikinus primilžio kvotas 2015 m. buvo bijoma žaliavinio pieno gavybos pertekliaus, todėl ES sukūrė kompensacinį mechanizmą ūkininkams sutinkantiems mažinti pieno gamybą. Manoma, kad šio mechanizmo poveikis lems tolesnį pieno gavybos ES mažėjimą žiemos laikotarpiu, o tai turėtų daryti spaudimą kainoms augti.

Didieji pieno produktų gamintojai (Fonterra, Dairy America, Dairy Australia, Friesland Campina) kiek skirtingai vertina situaciją pasaulinėje pieno produktų rinkoje, vieni teigia, kad pieno produktų paklausa ir pasiūla rinkoje normalizuojasi, kiti vis dar mano, kad pieno produktų perteklius išlieka, todėl pieno produktų kainų augimas yra trumpalaikis. Kaip ten bebūtų trečiame 2016 m. ketvirtyje pagaliau galima tikėtis teigiamo metinio lietuviškų pieno produktų eksporto vertės pokyčio. Priminsime, kad paskutinį kartą lietuviškos kilmės pieno produktų eksporto vertės teigiamas metinis pokytis fiksuotas 2014 m. II ketv.